

25

Alkotmánybíróság
Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	10/1707-2/2016
Érkezett:	2016 OKT 27.
Példány:	1
Melléklet:	2 db
Kezelőiroda:	

SZÉKESFEHÉRVÁRI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG	
ÜGYSZÁM	KEZDŐIRATON:
postán, gyűjtőládába, személyesen, faxon, e-mailen	
ÉRK:	2016 OKT. 20 100.
PÉLDÁNY:	4 FELZETT
MELLÉKLET	4 x 1 FÖZTÜK:
ÜGYSZÁM	UTÓIRATON: E. M. 151/2014/6
UTÓIRATON:	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A Fővárosi Törvényszék [redacted] alulírott törvényes képviselője által az Alaptörvény 24. cikkének (2) bekezdés d) pontjában nevesített, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27.§ -ban konkretizált alkotmánybírói hatáskör, és ugyanezen 27. §-ban foglalt indítványozói jogosultság alapján az 51. § (1) és 52. § (1)-(2); valamint (4)-(6) bekezdéseiben foglalt kötelezettség szerint az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjeszti elő a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv. I. 10.491/2015/10. számú ítéletének döntésével és indokolásával szemben.

Kérjük a Kúria ítéletének megsemmisítését, melynek sérelmezett döntése: „A Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 2. Mf. 21.554/2014/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6. M. 151/2014/6. számú ítéletét megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül a felperest a cégeljárás ügyvitelébe tartozó ügycsoportokat intéző fővárosi törvényszéki bíróként foglalkoztassa tovább.”.

A kérelem indaként előadjuk, hogy a végleges bírósági döntés a perben alperesi pozícióban ügyfélként részt vett Fővárosi Törvényszék (korábbi megnevezése: Fővárosi Bíróság), mint ügyfél tisztességes bírósági eljáráshoz való alkotmányos alapjogát sérti, valamint a döntés és az indokolás az Alaptörvény alább megjelölendő több más rendelkezéseit is sérti, illetve azokkal nem egyeztethető össze.

I.) Eljárásjogi nyilatkozatok

- 1.A támadott döntés a Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2016. július 6. napján kelt Mfv.I.10.491/2015/10. számú ítélete.
- 2.A Kúria Mfv.I.10.491/2015/10. számú ítéletét az alperes képviselője, az Országos Bírósági Hivatal (Jogi Képviselési Osztálya) 2016. augusztus 2. napján vette kézhez, így az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napon belül kerül megküldésre jelen alkotmányjogi panasz, az Abtv. 53. § (2) bekezdése alapján az ügyben első fokon eljáró Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság útján.
- 3.A T. Alkotmánybíróság hatásköre az Alaptörvény 24. § (2) bekezdés d) pontján, valamint az Abtv. 27. §-án és 43. § (1) bekezdésén alapul.
- 4.Jelen ügyben az indítványozó Fővárosi Törvényszék Alaptörvényben biztosított jogait az ügy érdemében hozott kúriai döntés sérti. Az indítványozó számára további jogorvoslati lehetőség nincs biztosítva, figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati eljárás során hozott döntés tartalma sérelmes. Az ügyben perújítás vagy bármely jogorvoslati eljárás nincs

folyamatban.

5. Az indítványozó a panaszolt eljárásban mint peres fél (alperes) vett részt, így megállapítható a személyes érintettsége.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Fővárosi Törvényszéknek, mint közhatalmi jogosítványokkal felruházott állami szervnek nincs az államhatalommal szemben garanciákat jelentő olyan alkotmányos joga, amely feljogosítja alkotmányjogi panasz előterjesztésére és *állami szervként* nem lehet az Ab.tv. 27.§-ban említett Alaptörvényben biztosított jog alanya, még akkor sem, ha jogi személy (3307/2012. (XI.12.) AB végzés). Ez a szabály azonban arra az esetre vonatkozik, amikor a Fővárosi Törvényszék (vagy bármelyik bíróság) a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI (Bsz.) 1.§-a szerint igazságszolgáltatási tevékenységet végez.

Ettől az esettől azonban különbözik a jelenlegi, amikor is a Fővárosi Törvényszék, mint jogi személy munkáltatóként (illetve annak vezetője munkáltatói jogkör gyakorlójaként) jár el és gyakorolja az ebből eredő jogait és kötelezettségeit a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) alapján. A Bjt. VII. Fejezete rendelkezik a munkáltatói jogkör gyakorlásáról és az ahhoz tartozó – nem közhatalmi, hanem munkajogi jellegű - jogosítványokról. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 349.§ (1) bekezdés d) pontjában kifejezetten munkaviszonyból származó perként sorolja fel a szolgálati viszonyból származó pereket és valamennyi köz és gazdasági szféra munkaügyi pereit együttesen „munkaügyi per”-nek nevezi. A Fővárosi Törvényszék, mint munkáltató a munkaügyi perben ugyanolyan jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezik, mint a munkajogviszony (szolgálati jogviszony) másik alanya. A Fővárosi Törvényszék munkáltatóként járt el [REDACTED] ügyében, anélkül, hogy vele szemben bármilyen közhatalmi jogosítványt gyakorolt volna.

Az indítványozó Fővárosi Törvényszék tehát csak abban az esetben minősül közhatalmat ellátó jogi személynek, amikor az igazságszolgáltatási tevékenységét gyakorolja. Abban az esetben pedig, amikor a munkáltatói jogkör gyakorlójának intézkedése miatt vele szemben munkaügyi pert indítanak és a perben alperesként vesz részt, ugyanolyan peres félnek minősül, mint a vele szemben pert indító bíró felperes.

6. Tudomásunk van róla, hogy [REDACTED] IV/2170-0/2015. szám alatt szintén alkotmányjogi panasz indítványt terjesztett elő a Székesfehérvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2. Mf. 21.554/2014. számú ítéletével szemben, az alkotmánybírósági eljárás jelenleg fel van függesztve.

II) A jogsérelem lényege

- [1] A Kúria döntése az alperesre nézve alapjogi sérelmet eredményezett. Ítéletének mind a döntése, mind az indokolása sérti az alperes ügyféli pozíciójából eredő tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogát és az ítéleti rendelkezés, valamint annak indokolása több más vonatkozásban sincs összhangban az Alaptörvénnyel.
- [2] Az indítványozó *tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjoga* sérelmének tekinti, hogy a Kúria nem a valós ténynek megfelelően rögzítette, hogy az alperes a perben és a felülvizsgálati eljárásban „nem vitatta miszerint a felperes beosztása *cégbíróságra beosztott* fővárosi bírósági, illetve fővárosi törvényszéki bíró volt [53]”. Ezzel szemben az alperes végig azt állította, hogy a bíró a *Fővárosi Bíróságra, mint cégbíróságra beosztott* bíró volt. A látszólag jelentéktelen megfogalmazásbeli különbség tartalmilag alapjaiban befolyásolta a felülvizsgálati eljárást, mivel a Kúria az általa rögzített tartalommal határozta meg a felülvizsgálati eljárás keretét és ezt külön ki is mondta. Az alperes előadásának lényege éppen az volt, hogy a munkáltató nem cégbíróságra

osztotta be a bírót, ilyen a Bszi 16. §-ában az igazságszolgáltatást gyakorló bíróságok felsorolásában nem szerepel. A felperes beosztása szerint nem cégbírói, hanem fővárosi bírósági (megyei bírósági) bíró volt (jelenlegi megnevezése fővárosi törvényszéki bíró). A cégbírói bíróság nem önálló bíróság, a „Fővárosi Bíróság, mint cégbírói” megjelölés azt jelenti, hogy a cégügyek intézése megyei (fővárosi) szintű bírósági hatáskörbe tartozóan történik. A cégügyeknek nincs önálló kollégiuma, a cégügyeket intéző bírák nem cégbírói, hanem megyei, (Fővárosi Bíróságra) beosztott bírák, szakmailag a gazdasági ügyszakhoz, szervezeti-igazgatási szempontból pedig az adott megyei (fővárosi) törvényszék gazdasági kollégiumához tartoznak.

- [3] A felülvizsgálati eljárás kereteinek meghatározása a Kúria azon másik megállapításán alapult, hogy „a felek között már nem volt vitatott, hogy a Bjt. a beosztás fogalmát tágabb és szűkebb értelemben használja”. [54]
Az Alaptörvény 28. cikkének alapelvi tételéből az következik, hogy a bíróságnak – jelen esetben a Kúriának – kell a jogalkalmazása során a jogszabályokat értelmeznie, adott esetben a felek egyező jogértelmezésével szemben is.
- [4] Az indítványozó *tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjoga* sérelmét jelenti, hogy még az indokolásból sem következik, melyik volt az a jogellenes munkáltatói intézkedés, melyre tekintettel a Kúria a döntését hozta. Munkáltatói jogsértésként állapította meg a Kúria, hogy az alperes a felperes hozzájárulása nélkül módosította a beosztását, de nem történt jogi indokolás arra vonatkozóan, hogy a Kúria álláspontjához képest a bírák jogállására vonatkozó törvény (Bjt.) melyik szakasza alapján kellett volna hozzájárulnia a bírónak a beosztása módosításához, vagyis nem történt indokolás arra vonatkozóan, hogy milyen jogszabálysértést valósított meg a munkáltató. Ennek az indokolásbeli hiányosságnak azért van kiemelkedő jelentősége, mert a Bjt. minden esetben nevesítetten meghatározza, hogy mikor szükséges a bíró hozzájárulása a munkáltató valamely – minden esetben egyoldalú – intézkedéséhez, de jelen perbeli esetre vonatkozóan ilyen bírói hozzájárulást előíró rendelkezés nincs.
- [5] Mivel a Kúria öttagú tanácsban (egy külön vélemény mellett) hozott ítélete elvi jelentőségű, a *jogbiztonságot* nemcsak a Fővárosi Törvényszék működése körében, de az egész bírósági szervezet működését érintően sérti, ebből következően nem egyeztethető össze az Alaptörvény *jogállamiságot* deklaráló tételével, melynek egyik eleme a *jogbiztonság*.
- [6] Az indítványozónak ugyancsak a *tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogi* sérelmét jelenti, hogy nem határozott és nem egyértelműen végrehajtható a Kúria döntése, miszerint a bírót a határozat kézhezvételét követő 15 napon belül a Fővárosi Törvényszék alperesnek a cégeljárás ügyvitelébe tartozó ügycsoportokat intéző fővárosi törvényszéki bíróként kell tovább foglalkoztatnia.
- [7] A döntés korlátozza a Fővárosi Törvényszék elnöke Bszi-ben, mint sarkalatos törvényben az ügyelosztási rend kialakítására vonatkozóan meghatározott feladatainak végrehajtását, de ezen keresztül korlátozza az OBH elnökének azt az Alaptörvény által biztosított jogát is, miszerint a bíróságok igazgatásának központi feladatait végzi, valamint korlátozza az Országos Bírói Tanács ugyanezen alaptörvényi rendelkezésben a központi igazgatás körében biztosított felügyeleti jogát is. Ezáltal a Kúria döntése nem egyeztethető össze az Alaptörvény 25. cikk (5) és (8) bekezdéseinek rendelkezéseivel.
- [8] A döntés jogszabályellenesen mentesíti a bírót, a Bjt., mint a másik sarkalatos törvény 37. § (5) bekezdésében meghatározott azon kötelezettsége alól, hogy köteles a bírósági vezető törvényen

alapuló és az ítékezés érdemét nem érintő igazgatási intézkedést teljesíteni és azok érvényesülését elősegíteni. Ezért a Kúria döntése nem egyeztethető össze a bírói függetlenség szervezeti aspektusával, amely szerint a bírói függetlenségnek az igazságszolgáltatás érvényesülését kell szolgálnia és biztosítania.

III) A per előzménye

[9] A felperes 1993. évtől a Pesti Központi Kerületi Bíróságnak – az akkori törvényi rendelkezés szerint – munkaviszonyban álló bírója volt, majd elnyert pályázat alapján a Fővárosi Bíróság (jelenleg: Fővárosi Törvényszék) elnöke 2000. július 1. napjától a bírót a Bjt. 26. § (2) bekezdése szerint, beosztási okirattal a „Fővárosi Bíróság, mint Cégbíróság”-hoz osztotta be, fővárosi bírósági bírónak az 1997. évi LVII. törvény (rég. Bjt.) rendelkezése alapján.

A Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumához tartozó gazdasági ügyszakon belül a felperes az évenkénti ügyelosztási rend szerint hosszú időn keresztül cégeljárás ügycsoportjába tartozó ügyeket intézett. A felperes személyét (is) érintően 2014. évtől változott a korábbi ügyelosztási rend alapkonceptiója, melynek magyarázata a devizahiteles peres ügyek számának jelentős mértékű megnövekedése volt, mely tény a bírák előtt ismert, de köztudomású is volt. *(A Fővárosi Törvényszék Polgári és Gazdasági Kollégiuma között az ügyelosztásra vonatkozó érvényes megállapodás értelmében a Gazdasági Kollégium feladatkörébe tartozott a Ptk. 209/A. §-a alapján indított un. „devizahiteles perek” tárgyalása is. A két kollégiumnak 2014. március 3-tól közös ügyelosztási rendje volt.)*

A Fővárosi Törvényszékhez tartozó, cégügyeket intéző bírónak, de számos polgári ügyszakhoz tartozó bírónak is a gazdasági ügyszakhoz tartozó, un. devizahiteles pereket kellett intéznie az érvényes ügyelosztási rend szerint. Az ügyintézés a 2014. évre vonatkozó ügyelosztási rend alapján történt, melyet a Bszi. 11.§ (1) bekezdése alapján a központi honlapon is közzé kellett tenni. Az ügyrendben [REDACTED] bíró a „tárgyalt ügyek jellege” meghatározás alatt a „cégperek és cégbejegyző végzés” mellett nevesített gazdasági perek intézésére is kijelölést kapott. A felperest érintően – mivel a cégügyek és a gazdasági ügyek intézése egymástól elkülönült munkavégzési helyen történt *(mely gyakori a bíróságok működésében)* – másik munkavégzési helyen (a Gazdasági Kollégium épületében) kellett intéznie a gazdasági ügyeket, melyek tárgyalására köteles volt a 2014. évi ügyelosztási rendben meghatározottak alapján. Mivel a Bszi. értelmében egy évre vonatkozik az ügyelosztási rend meghatározása, a szóbeli tájékoztatás szerint is 2014. december 31-ig volt a bíró gazdasági ügyek tárgyalására köteles. A bíró azonban bejelentette, hogy nem járul hozzá az előbbi változtatáshoz és írásbeli közlést is kért az álláspontja szerinti „áthelyezéséről”. A bíró ugyanis a gazdasági ügyek tárgyalására megjelölt munkavégzési helyet a szolgálati helye megváltoztatásának és ekként áthelyezésnek tekintette.

A Fővárosi Törvényszék elnöke a bíró kérésének megfelelően 2014. január 29-én az 1993. El. VI.D.17/30.számú intézkedésében megerősítve a szóbeli tájékoztatást, azt közölte a bíróval, hogy „2014. március 3-tól szolgálati helyéül a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumát jelölöm ki.”.

[10] A bíró a Fővárosi Törvényszék 1993. El.VI.D.17/30. számú intézkedésével szemben keresetet terjesztett elő, melyben jogszabályba ütköző semmisség okán kérte az érvénytelennek tekintett munkáltatói intézkedés jogellenességének megállapítását. Álláspontja szerint a munkáltatója jogellenesen – a hozzájárulása nélkül – módosította a beosztását „cégügyszakba” beosztott bíróból „gazdasági peres ügyszakba” beosztott bíróvá és a Nádor utca 28. számú szolgálati helyét jogellenesen változtatta meg Varsányi Irén utca 40-44. szám alatt szolgálati helyre (6. M. 151/2014/6. számú jegyzőkönyv 5. bek.).

A felperes a kiterjesztett kereseti kérelmében kérte a Fővárosi Törvényszék alperes kötelezését arra, hogy eredeti beosztásában, „a cégügyszakban” a Nádor utca 28. szám alatti szolgálati helyén foglalkoztassa tovább. Álláspontja szerint a beosztása és a szolgálati helye megváltoztatásával sérült az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésének a bíró elmozdíthatatlanságára vonatkozó alaptörvényi tétele is, mivel a munkáltatója a beosztása módosításával önkényesen áthelyezte, mely intézkedést a bírói függetlenség alkotmányos sérelmének tekintett.

IV) Az első és másodfokú bíróságok döntése

[11] A felperes jogi érvei alapján vizsgálta az első fokú bíróság a Bjt. 26.§ (1)-(2) bekezdéseinek a bíró beosztására vonatkozó rendelkezéseit a felperes kereseti kérelméhez igazodóan. A felperes álláspontja szerint a Bjt. 26.§ (1) bekezdése a tágabb értelemben vett beosztás gyűjtőfogalma, ami – többek között – magában foglalja az ítélkezési feladatok meghatározását, mely a szűkebb értelemben vett beosztást jelenti, valamint magában foglalja a szolgálati helyet. Az első fokú bíróság a felperes keresetét elutasította és az indokolás körében megállapította, hogy: „A felperes Bjt. 26.§ (1) bekezdésén alapuló és a (2) bekezdés szempontjából szűken értelmezett beosztását a keresettel támadott – továbbra is a Fővárosi Törvényszéken való munkavégzését előíró – munkáltatói intézkedés nem érintette (6. M. 151/2014/6.számú ítélet” 8. oldal 2. bek.).

[12] A felperes fellebbezése folytán eljáró Székesfehérvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2015. január 29-én hozott, 2. Mf. 21.554/2014/6.számú ítéletet a per fő tárgya tekintetében helyben hagyta. (A kereseti illetékben való marasztalást mellőzte.) A másodfokú bíróság indokolása a fellebbezési kérelem jogi érveire igazodóan, szintén a beosztás és a szolgálati hely Bjt. szerinti értelmezésén alapult. Az indokolás körében rögzítette a másodfokú bíróság, hogy a 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (a továbbiakban: Bűsz.) rendelkezései értelmében a cégeljárás nem önálló ügyszak, hanem a gazdasági ügyszak szerves része. Az, hogy a gazdasági ügyszakba tartozó bírónak milyen feladatokat kell ellátnia, a mindenkori ügyelosztási rend rögzíti és ebből fakad az ügyfél törvényes bíróhoz való joga is. A Bűsz. VII. fejezete alapján a gazdasági ügyszakba tartozó ügyeknek kell tekinteni a cégbírói, a felszámolási nem peres, illetve a gazdasági peres ügyek intézését is. „A gazdasági ügyszakba beosztott törvényszéki bíró az ügyelosztási rend szerint kijelölhető minden olyan ügy intézésére, ami a gazdasági ügyszakba tartozik. ... A szűkebb értelemben vett beosztáshoz tartozó ítélkezési feladatok az ügyelosztási rendnek megfelelően módosulhatnak.”(5. oldal 2. bek.)

A kereset tárgyának minősülő munkáltatói intézkedésre (Fővárosi Törvényszék 1993. El. VI.D.17/30.) vonatkozóan az indokolás végső következtetéseként kimondta: „A munkáltatói intézkedés tehát a felperes kinevezésének lényegi elemét nem érintette, azokat változatlanul hagyta, a fentiek szerint pedig a bíró munkavégzési helyének megváltoztatása nem tekinthető a kinevezés egyoldalú módosításának.”. A további indokolás szerint: „A felperes által kifogásolt intézkedésben a Fővárosi Törvényszék elnöke 2014. március 3-tól a felperes szolgálati helyeként a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumát jelölte meg, ami ugyan pontatlan megfogalmazást tartalmaz, de nem eredményezi az intézkedés jogellenességének megállapítását, mert a felperes szolgálati helyét, ami a Fővárosi Törvényszék, nem érintette és változatlan maradt a szűkebb értelemben vett beosztása is, hiszen az új munkavégzési helyén is gazdasági törvényszéki bírói tevékenységet kellett ellátnia.”.

A bírói elmozdíthatatlanság alaptörvényi sérelmére történő felperesi hivatkozással szemben a másodfokú bíróság álláspontja az volt, hogy: „Amennyiben a bíró feladata az ügyelosztási renden belül marad, úgy nem sérül az elmozdíthatatlanság alaptörvényi szinten rögzített tétele.”.

V) A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság eljárása és döntése

- [13] A felperes a jogerős másodfokú ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben kérte a jogszabálysértő másodfokú ítélet „hatályon kívül helyezését” és az alperes kötelezését az eredeti beosztása szerinti továbbfoglalkoztatására „a Fővárosi Törvényszék Cégbíróságán”. A felülvizsgálati kérelem indokai: 1) A másodfokú bíróság helytelenül a Bjt. (1)-(2) és (4) bekezdéseibe ütköző módon értelmezte a beosztás fogalmát. 2) Az alperesi ügyrendben foglaltak téves értelmezésével minősítette az alperesi intézkedést ügyelosztási kérdésnek. Nem tulajdonított jelentőséget a másodfokú bíróság az Alaptörvényben biztosított bírói függetlenség sérelmének.
- [14] A felülvizsgálati kérelem eredményeként a Kúria a következő döntést hozta: *„A Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 2. Mf. 21.554/2014. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6. M. 151/2014/6. számú ítéletét megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül a felperest a cégeljárás ügyvitelébe tartozó ügycsoportokat intéző fővárosi törvényszéki bíróként foglalkoztassa tovább.”.*
- [15] A Kúria az ítélete jogi indokolása körében mindenekelőtt megállapította, hogy a jogerős határozatot a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül. „Abból indult ki, hogy az alperes a perben és a felülvizsgálati eljárásban nem vitatta, hogy 14 éven át állt fenn a felperes 2000. július 1-jétől kezdődő beosztása szerinti helyzet, miszerint a beosztása cégbíróságra beosztott fővárosi bírósági, illetve fővárosi törvényszéki bíró volt” (1993.EL.VI.D.17/12-2. számú okirat). A Kúria megszabta a felülvizsgálati eljárás keretét a felek egyező jogi álláspontja, a beosztás tágabb és szűkebb értelmezése vonatkozásban [54].
- [16] A Kúria az ítélete indokolása körében értelmezte a Bjt. 26. § (1)-(2) bekezdéseinek rendelkezéseit. *(Bjt. 26.§ (1): A bírót első kinevezésekor az OBH elnöke, ezt követően a Kúriára a Kúria elnöke, az ítélőtáblára az ítélőtábla elnöke, a törvényszékre, a közigazgatási és munkaügyi bíróságra, valamint a járásbíróságra a törvényszék elnöke osztja be. (2) A bíró beosztásáról írásban kell rendelkezni, abban meg kell határozni a bíró szolgálati helyét, beosztását, a szolgálati ideje kezdetét, fizetési fokozatát, az ahhoz tartozó alapilletményét, a pótlékok jogcímét és összegét, valamint a kötelező előrelépése időpontját.)*
- A Kúria elvi élel foglalt állást a jogértelmezési kérdésben, kimondva, hogy az (1) bek. szerinti rendelkezés a tágabb értelmű beosztást jelenti, vagyis a bírósági szervezetnek azt a szintjét, ahol a bíró szolgálatot teljesít [54]. A szűkebb értelemben vett beosztás főszabályként a bíró ítélkező tevékenységének tartalmát jelenti, mely magában foglalja az ügyszakot is, amelynek keretében a bíró a bírói tevékenységet végzi. Az ügyszakhoz tartozás azonban nem a kollégiumokkal függ össze, mivel a járásbíróságra beosztott bíró általában nem tagja valamely kollégiumnak. Ezért valamennyi bíróra értelmezendően a szűkebb értelemben vett beosztás, mint a tágabb értelemben vett beosztás kötelező tartalmi eleme, mely a bíró által a Bjt. 36.§ (1) bekezdés szerint végzendő igazságszolgáltatási feladatok meghatározását jelenti [55]. A tágabb értelemben vett beosztás másik kötelező tartalmi eleme a szolgálati hely. A szolgálati hely azt jelenti, hogy a bíró az adott bírósági szervezeti szint melyik bíróságán ítélkezik. Ez következik a Bjt. 31.§ és 32.§-ainak rendelkezéseiből [56]. *(Megjegyzés: A Bjt. 31.§ és 32.§-ai a bíró más bíróságra történő kirendeléséről rendelkeznek.)*
- A Kúria további jogi álláspontja szerint az ítélkezési tevékenység helyének megváltoztatása nem a Bjt. 26. § körébe tartozó kérdés. A felperes által sérelmezett munkáltatói intézkedés nem a

szolgálati hely megváltoztatására vonatkozott. A felperes szolgálati helye a Fővárosi Törvényszék maradt. A felperesnek a munkavégzési helye változott, függetlenül attól, hogy az intézkedésben tévesen a Gazdasági Kollégiumot jelölte meg a Törvényszék elnöke [58]. Mindettől függetlenül a felperesnek 2014. március 3-tól a 2000. július 1-jétől kezdődött beosztásban szereplő cégbírói tevékenységétől eltérően gazdasági ügyszakban kell ítélező tevékenységet végeznie, amely az ítélező tevékenységének módosítását jelenti. Így a vizsgálandó kérdés, hogy a munkáltató egyoldalúan módosíthatta-e a felperes tágabb értelemben vett beosztásának részét képező, szűkebb értelmű beosztását. [59]

A Kúria a vizsgálata középpontjába helyezett jogkérdésben általánosságban és az egyedi ügyben is állást foglalt. A gazdasági ügyszakba beosztott bírót az ügyelosztási rend alapján általában a cégeljárás ügyviteléhez tartozó, illetve a gazdasági ügyszakhoz tartozó ügyekkel is megbízható [61]. A Kúria a felülvizsgálata köréből kizárta az ügyelosztási kérdéseket. Megállapította, hogy a felülvizsgálati eljárásnak nem volt tárgya, hogy az alperes a Bszi. 9.§-ába ütközően határozta-e meg az ügyelosztási rendet, mert ez a megelőző eljárásnak sem volt tárgya [62]. Ezért a Kúria az ügyelosztásra vonatkozóan sem általánosan, sem az egyedi ügyre vonatkozóan nem foglalt állást.

[17] A Kúria az ítéleti döntésének konkrét jogi indokolásaként az egyedi ügyre vonatkozóan azt állapította meg, hogy a felperes 14 éve folyamatosan fennálló „beosztása cégbírószághoz beosztott fővárosi törvényszéki bírót volt”, melynek megfelelően cégeljárás ügycsoportjába tartozó ügyeket intézett, ilyen beosztást kapott a sikeres pályázata alapján. Hozzájárulása nélkül egyoldalúan nem volt kötelezhető a gazdasági ügyszakba tartozó, de cégügyvitelen kívüli ügyek intézésére, mert a törvényszékre történő beosztása, a gazdasági ügyszakon belül, a cégügyvitelben történő igazságszolgáltatási tevékenység ellátására szolgált. Ez volt tehát a tágabb értelmű beosztása kötelező tartalmi elemét jelentő beosztás. Ennek módosítására a beosztás kötelező tartalmi elemként – bár nem tartozik a Bjt. 26.§ (4) bekezdés hatálya alá, de a Bjt. 27-34. §-ai rendelkezései alá sem – csak a bírót hozzájárulásával kerülhet sor [62]. A felperes egyoldalúan nem volt kötelezhető a beosztásában meghatározott ügycsoporttól eltérő ügyek intézésére, erre akkor lett volna az alperesnek jogi lehetősége, ha a beosztás ügyszakra szolgált volna és az ügyelosztási rend az ügyszakon belüli ügycsoport változását érintette volna.

VI) Az Alaptörvény megsértett rendelkezései

Alapvetés B/ cikk (1) *Magyarország független, demokratikus jogállam.*

R/ cikk (1) *Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.*

(2) *Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.*

(3) *Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával összhangban kell értelmezni.*

I/ cikk (1) *Az EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsődrendű kötelezettsége.*

(4) *A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.*

XXVIII. cikk (1) *Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.*

(7) *Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más*

közigazgatási döntés ellen, amely a jogát, vagy jogos érdekét sérti.

25. cikk (1) *A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el.*

(5) *A bíróságok igazgatásának központi feladatait az Országos Bírósági Hivatal elnöke végzi. Az Országos Bírói Tanács felügyeli a bíróságok központi igazgatását.*

(8) *A bíróságok szervezetének, igazgatásának és központi igazgatása felügyeletének, a bírák jogállásának részletes szabályait, valamint a bírák javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.*

26. cikk (1): *A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatók. A bírákat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani.*

28. cikk: *A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő erkölcsös és gazdasági célt szolgálnak.*

VII.) Az alaptörvény-ellenes jogséremlmek részletes indokolása

[18] Az Alaptörvény 28. cikk (1) bekezdése az Ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapjogai között deklarálja mindenkinek a jogát – többek között – ahhoz, hogy *„valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”*

Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése kimondja: *„A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.”.*

Az indítványozó a perbeli munkáltatói pozíciójából származtatva már kifejtette azt az álláspontját, amely a Fővárosi Törvényszék, mint jogi személy számára is megteremti az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az Alkotmánybírósághoz fordulás törvényi lehetőségét (I. "Eljárásjogi nyilatkozatok"). Ennek jogi alapja, hogy a bíró által munkaügyi perbe kényszerített Fővárosi Törvényszék munkáltatóként és nem igazságszolgáltatási tevékenységében közhatalmat gyakorló állami szervként volt a per alperese. Vele szemben az igazságszolgáltatási tevékenységet végző állami szervként közhatalmat gyakorló bíróság ebben a speciális esetben az első és másodfokú bíróság, valamint Kúria. Ez adja a speciális jellegét a bíró és a munkáltató bíróság közötti munkaügyi jogvitáknak.

[19] A Kúria a döntésének jogi indokolása körében elsőként azt rögzítette, hogy a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül a másodfokú ítéletet. Abból indult ki, hogy az 1993. évi EL.D.17/12-**II.** számú okirat szerint a felperes „beosztása cégbíróságra beosztott fővárosi bírósági, illetve fővárosi törvényszéki bíró volt”. A Kúria által tett megállapítás szerint az alperes a perben és a felülvizsgálati eljárásban nem vitatta, hogy a felperesnél ez a helyzet (ti. hogy „cégbíróságra beosztott” bíró volt) a 2000. július 1-jétől kezdődő beosztása szerint folyamatosan 14 éven át állt fenn.

[20] Az indítványozó részéről nem vitatva, hogy a Kúria maga határozhatja meg, hogy milyen keretben vizsgálja felül a jogerős ítéletet, tényszerűen kell megállapítanunk, hogy a Kúria által hivatkozott 1993. évi EL.D.17/12-**II.** számú, 2000. június 28-án kelt irat – amely szerint a bírót

a Fővárosi Bíróság elnöke „cégbíróági bírónak beosztotta” - nem munkáltatói intézkedés, hanem, a Fővárosi Törvényszék által 2000. június 27-én 1993.EL.D.17-12. szám alatt hozott írásbeli munkáltatói intézkedés megküldésére vonatkozóan az adminisztrációs ügyintéző által készített kísérőlevél. A per tárgyát képező munkáltatói okirat (kiemelt szövegrésszel) azt tartalmazta, hogy a Fővárosi Bíróság elnöke a bírót „**2000. július 1. napjától a Fővárosi Bíróság, mint Cégbíróághoz ...fővárosi bírósági bírónak**” osztja be. A tényleges munkáltatói beosztási okirat, de még inkább a Bjt. kötelező rendelkezései alapján a perben mindvégig azt a jogi álláspontunkat képviseltük, hogy a felperes törvényszékhez (Fővárosi Bírósághoz, illetve Fővárosi Törvényszékhez) beosztott bíró, aki szakmailag a gazdasági ügyszakhoz, szervezeti-igazgatási oldalról a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumához tartozik. (A Bjt. 26.§ (2) bekezdés szerinti beosztási okirat nem lehet ellentétes törvényi rendelkezésekkel. Álláspontunk szerint ha az lenne, annak a Bjt-be és Bszi-be ütköző rendelkezései érvénytelen sarkalatos törvénybe ütköző, semmis rendelkezések lennének, mely jogellenes helyzetet jogi eszközökkel fel kellene számolni.) Az pedig nem a beosztás, hanem a Bszi. 10.§ (1) bekezdése szerint az ügyelosztási rend körébe tartozó kérdés, hogy az ügyek elosztására jogosult vezető, az ügyelosztási rendben, az adott bíróságra már beosztott bírák számára milyen ügycsoportba tartozó ügyek intézését határozza meg, de e kérdésben a Kúria nem foglalt állást.

A Kúria által a felek előadásait és jogi álláspontjait rögzítő tényállás körében sem található olyan tényállás-elem, miszerint az alperes a perben tartalmilag és kifejezetten arra hivatkozott volna, hogy a felperes cégbíróágra beosztott bíró [14], [49].

[21] Álláspontunk szerint a Kúria – bár nyilvánvaló tévedés folytán – nem a per tárgyát képező munkáltatói okirat, hanem egy jogi hatás kiváltására nem alkalmas tájékoztató jellegű ügyintézői kísérő irat alapján határozta meg a felülvizsgálati eljárás kereteit. Ezen kereten belül jutott a Kúria arra a megállapításra, hogy: „A másodfokú bíróság tévesen nem tulajdonított jelentőséget azon felperes által hangsúlyozott sajátos ténynek, hogy 2014. január 29-én, 14 éve folyamatosan fennálló beosztása cégbíróághoz beosztott bíró volt [62].” Ugyancsak ebben a pontban a Kúria az előbbi megállapítására alapított jogi indokolás körében – mely az érdemi döntését eredményezte – kiemelte azt is, hogy a felperes hozzájárulása nélkül ezért jogtalanul módosította a Fővárosi Törvényszék elnöke a bíró beosztását.

[22] A Pp. 3.§ (2) bekezdésének minden bírósági eljárásra vonatkozó kogens rendelkezése szerint: A bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és nyilatkozatokhoz kötve van. Ez a rendelkezés jelenti a tényálláshoz kötöttséget, de jelenti azt is, hogy kizárólag a felek által előterjesztett nyilatkozatokhoz és kérelmekhez van kötve a bíróság. A joghatás kiváltására nem alkalmas ügyintézői levél – melyről a felülvizsgálandó másodfokú ítélet, de még a Kúria ítéletének pertörténeti tényállás része sem tartalmazott semmilyen megállapítást – álláspontunk szerint nem minősül olyan munkáltatói intézkedésnek, melyet vagy el kellett volna ismernie az alperesnek, vagy cáfolnia kellett volna, vagyis amelyre vonatkozóan nyilatkozatot kellett volna tennie.

Álláspontunk szerint, mivel a Kúria által a felülvizsgálati eljárás keretének meghatározása és a végső érdemi döntés között közvetlen összefüggés áll fenn, az ítélet [52] pontjában meghatározott eljárás az alperesre nézve a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérelmét jelenti.

Az Alkotmánybíróság a 36/2014. (XII.18.) AB határozatában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében nevesített tisztességes eljáráshoz való jog körébe tartozóan kifejtette: „Az Alkotmánybíróság értelmezésében a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a

bírói út igénybevételenek formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez. A tisztességes eljárás követelménye tehát magába foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül. (Legutóbb megerősítve: 7/2013. (III.1.) AB határozat indokolás [24]).

[23] A Bjt. 145.§ (6) bekezdés rendelkezése szerint: „A közigazgatási és munkaügyi bírósághoz a keresetet a sérelmezett intézkedés (határozat), magatartás, vagy ezek elmulasztása esetén 15 napon belül kell benyújtani.” A felperes bírói tevékenységére vonatkozóan a keresetlevél benyújtását megelőzően a Fővárosi Törvényszék elnökének a felperes bírói tevékenységére vonatkozóan két intézkedése volt:

- 1) A felperes számára a 2014. március 1-jétől hatályos ügyelosztási rendben gazdasági ügyszakhoz tartozó un. Devizahiteles ügyek intézése került meghatározásra. *(Az ügyelosztási rendtől való eltérés a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumának és Polgári Kollégiumának megállapodásán alapult a Bszi. 10.§ (2) bekezdés törvényi felhatalmazása alapján. A megállapodás az indítvány mellékletét képezi.)*
- 2) A per tárgyát képező munkáltatói intézkedés az volt, hogy a Fővárosi Törvényszék elnöke – a felperes kérelmére – az ügyelosztási rend alapján végzendő bírói tevékenység eltérő munkavégzési helyét írásban közölte a bíróval.

Az ügyelosztási renddel kapcsolatban a Kúria ítéletének indokolása azt tartalmazta: „A felülvizsgálati eljárás tárgyát azonban nem képezhette annak vizsgálata, hogy az alperes a Bszi. 9.§-ába ütközően határozta-e meg az ügyelosztási rendet, mert ez a megelőző eljárásnak sem volt tárgya [61].” A per tárgyát képező 1993. EL.VI.D.17/30. számú munkáltatói írásbeli intézkedésre vonatkozóan pedig a Kúria az indokolás körében úgy foglalt állást, hogy „az ítélezési tevékenység helyének megváltoztatása nem a Bjt. 26. § körébe tartozó kérdés [57] ... A másodfokú bíróság a perben vizsgált munkáltatói intézkedésről jogszerű következtetéssel állapította meg, hogy az – abban foglalt megjelölés ellenére – nem a szolgálati hely megváltoztatására vonatkozott, mert az a felperes esetében változatlanul a Fővárosi Törvényszék maradt, hiszen a szolgálati hely nem azonosítható a munkavégzési hellyel, azok ugyanis különbözhetnek egymástól, mint jelen esetben [58].”

[24] A perben támadott munkáltatói intézkedés csak a munkavégzés helyének megváltoztatására vonatkozott és e tekintetben a Kúria nem fogadta el a felperes hivatkozását és kérelmét, az ügyelosztási rend jogszerűségét pedig nem tartotta a perben vizsgálható kérdésnek. Nem állapítható meg azonban, hogy ezeket az intézkedéseket meghaladóan a munkáltató melyik intézkedését találta a Kúria az ítéletében jogszabálysértéssel meghozott olyan intézkedésnek, amelyre tekintettel – tartalmilag végül is a Fővárosi Törvényszék elnökét az ügyelosztási rend módosítására kötelező – döntését hozta. Amennyiben a Bjt. 146.§ (2) bekezdésében meghatározottak szerint a munkáltató bíróságnak nincs olyan határozottan megjelölhető intézkedése, amelynek jogszabálysértését ugyancsak konkrét jogszabálysértésre hivatkozással meg lehetne állapítani, de van a munkáltatót marasztaló és végrehajtandó bírósági döntés, ez a helyzet nemcsak a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogi sérelmünket jelenti, de az igazságszolgáltatás függetlenségét és a demokratikus jogállam egyik fontos elemét a jogbiztonságot is veszélyezteti. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy bár egyedi ügyben történő döntésről, de nem csupán egy jogerős bírósági ítéletről, hanem a Kúriának a joggyakorlatot alakító elvi jelentőségű ítéletéről van szó. Adott esetben – mely jelen perbeli esetben ugyan nem áll fenn – a bíróság ilyen eljárása a bírák személyi függetlenségét is sértheti. Az Alkotmánybíróság a 4/2014. (I.30.) AB határozatában a következőképpen foglalta össze jelen ügyre is alkalmazandó bírói függetlenség elvének tartalmát: „A bírói függetlenség az

igazságszolgáltatás függetlenségének legfontosabb garanciája. A független igazságszolgáltatás pedig a jogállami működés egyik fundamentuma. A bírói függetlenség nem alapjog, nem is a bíró kiváltsága, hanem a jogkeresők érdekét szolgálja, ugyanakkor nemcsak igazságszolgáltatás, vagy szervezési igazgatási alapelv, hanem egyes elemeiben a bírói tisztséget viselő személy Alaptörvényben biztosított joga és kötelezettsége is.”.

- [25] A Pp. 221. § (1) bekezdése minden ítéleti indoklására vonatkozóan kötelező jelleggel meghatározza, hogy „röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást, az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a feljánlott bizonyítást mellőzte.

Az indítványozó álláspontja szerint a sérelmezett ítélet tényállás részéből nemcsak az hiányzik, hogy a munkáltató milyen jogellenes intézkedést hozott a felperessel szemben, de – ezzel összefüggésben – az alkalmazandó jogszabály sem került meghatározásra. A Kúria tényként állapította meg, hogy a felperes a beosztása (2000. július 1-jétől hatályos) módosításához nem járult hozzá és hozzájárulás hiányában a munkáltató jogellenesen egyoldalúan hajtott végre a beosztásában módosítást. Ezen a tényként történt megállapításon alapult a Kúria alperest marasztaló döntése. A Kúria az ítélet indoklásában csak azokat a jogszabályokat jelölte meg, amelyeket a beosztás módosításánál álláspontja szerint nem kell alkalmazni: Bjt. 26.§ (4) és 27-34. §-ait. Hiányzik az ítélet jogi indoklása köréből a Bjt. azon konkrét rendelkezéseinek meghatározása, melyek alátámasztanak az érdemi döntés alapjául szolgáló Kúriai álláspontot, hogy: 1) a beosztás (beosztási okirat kétoldalú intézkedés, mely egyoldalúan nem módosítható. 2) a beosztás (beosztási okirat) módosításához a bíró hozzájárulása szükséges.

- [26] Az Alkotmánybíróság a 4/2014. (I.30.) AB határozatában rámutatott: „*A bírósági jogalkalmazásnak egyaránt része a tényállás és az alkalmazandó jog megállapítása, valamint a jogkövetkezmények meghatározása. Ezen összetett folyamat, eljárási periódusoktól függetlenül magában foglalja a jogilag releváns tények objektív feltárását, értékelését és a jogkérdések megismerését.*”

Az AB határozat idézett megállapításából jelen esetre konkretizálva az következik, hogy a jogi tényállás körében a bíróságnak kötelezően meg kell határoznia az általa alkalmazott jogszabályokat, mert ennek alapján tudják csak a jogvitában érintettek eldönteni, hogy a bíróság döntése – amely az ítélet rendelkező részében jelenik meg – jogilag megalapozott-e. Ha a bíróság ítéletében egyáltalán nem található az érdemi döntést megalapozó jogszabályi hivatkozás és az alkalmazott jogszabály nem is azonosítható be, a jogorvoslattal (alkotmányjogi panasz indítvánnyal) élő fél kényszerül arra, hogy kikövetkeztesse, milyen rendelkezésen alapulhat a bírósági döntés. Ez a helyzet állt elő jelen esetben is. Álláspontunk szerint a Kúria nem jelölhetett meg jogszabályt arra vonatkozóan, hogy a felperesnek a Bjt. melyik rendelkezése alapján kellett hozzájárulnia a beosztása módosításához, mert a Bjt-nek ilyen rendelkezése nincs. A bírói jogviszony tartalmát a felek a Bjt. rendelkezései szerint – ellentétben a munkaviszonnyal – szabadon kétoldalú megállapodással nem alakíthatják. A bírák Bjt. 26.§ (1) bekezdés szerinti valamely bírói álláshelyre történő beosztása minden esetben a köztársasági elnök határozott vagy határozatlan idejű kinevezési okiratán és/vagy az OBH elnökének a Bszi. és/vagy a Bjt. rendelkezései alapján hozott határozatán alapul. Azokban az esetekben, amikor a Bjt. nem az OBH elnökének tartja fenn a jogot illetve teszi kötelezettségévé a beosztási okirat elkészítését, a Bjt. 22.§ (2) bekezdés szerinti tartalommal az

a Fővárosi Törvényszék elnökének joga és kötelezettsége a bírák valamely jogállását érintő okirat elkészítése.

[27] A Bjt. a bírák jogállására vonatkozó rendelkezései a szakmai és személyi bírói függetlenség oldaláról az igazságszolgáltatási tevékenység függetlenségének garanciális biztosítékául szolgálnak. (Igazgatási- szervezeti- működési oldalról a Bszi. biztosítja az igazságszolgáltatás függetlenségét, elsődlegesen az ügyelosztási rend szabályai útján.) Ennek érdekében a Bjt. - ellentétben az Mt. rendelkezéseivel – a bírák szolgálati viszonyának minden lényeges részletét kógens jelleggel szabályozza. Míg az Mt. szerinti munkaviszonyoknál a főszabály a felek megállapodása, a Bjt. szerint a főszabály az, hogy a bírák jogállását érintő kérdésekben (beosztás, kirendelés, kijelölés, stb.) az OBH elnöke és a munkáltatói jogkör gyakorlója egyoldalú határozattal, illetve a törvényszék elnöke munkáltatói intézkedéssel rendelkezik. Kivételes esetben, de csak a bírák jogállására vonatkozó szabályokon felül van csak lehetőség a felek megállapodására (pl. a rendes szabadság kiadására, ha letelt gyermekágyi szabadság). Kifejezetten a bírák jogállását érintően hozandó egyoldalú intézkedésekhez csak a törvény által pontosan meghatározott esetekben van szükség és egyben lehetőség a bíró hozzájárulására, mely nem változtat azon a lényeges jogi tényen, hogy az intézkedés egyoldalúan történik. A Bjt. hatályos rendelkezése szerint a törvényszék elnökének (Fővárosi Bíróság elnökének) a bírák jogállását érintően csak egyetlen olyan saját döntése alapján hozandó intézkedés van, melynek megtételéhez a bíró hozzájárulása is szükséges. A törvényszék saját illetékességi területén történő kirendeléseknél sorolja fel a törvény azokat az eseteket, amikor a törvényszék elnökének az intézkedéséhez a bíró hozzájárulása szükséges. (Bjt. 31-32.§). A bírák hozzájárulására vonatkozó további rendelkezések (a jogállásukat érintően) az OBH elnökének döntéséhez és határozatához kapcsolódnak. Így pl. a bíró hozzájárulása kell az OBH elnökének döntése alapján a bíró által tartós külszolgálat ellátásához (Bjt. 28.§ (1) bek.). Ugyancsak a bíró hozzájárulása kell ahhoz, amikor a tartós külszolgálat befejezését követően az OBH elnöke a bírót beosztja tényleges bírói munkakörbe, amely tényleges bírói álláshelyet jelent (Bjt. 58.§ (3) bek.). Ez utóbbira vonatkozóan a Kúria ítélete is tartalmazta, hogy a felperes esetében ez a rendelkezés – a felperes hivatkozása ellenére – nem volt alkalmazható, valamint a Bjt. 27-34. számú rendelkezései sem. (*Megj.: bírói beosztás különös esetei: A bíró kijelölése: a bíró kirendelése és a bíró áthelyezése*) [62]. Nincs indoklás azonban arra vonatkozóan, hogy a munkáltatónak melyik beazonosítható intézkedéséhez, a Bjt. mely rendelkezése alapján kellett volna hozzájárulást adnia a bírónak, illetve, hogy a munkáltatói jogellenesség megállapítása az előbbiekkal milyen összefüggésben áll.

[28] A Kúria ítéletének alperest marasztaló rendelkezése arra kötelezte a Fővárosi Törvényszék alperest, hogy „a határozat kézhezvételét követő 15 napon belül a felperest a cégeljárás ügyvitelébe tartozó ügycsoportokat érintő fővárosi bíróként foglalkoztassa tovább”. A döntést nem tartjuk egyértelműen és olyan módon végrehajthatónak, hogy az ne korlátozza a Fővárosi Törvényszék elnökének azt az igazgatási jogkörébe tartozó jogosítványát és egyben kötelezettségét, hogy a Bszi. rendelkezései szerint a Fővárosi Törvényszék minden üzyszakára vonatkozóan az ügyelosztási rendet meghatározhassa.

A bíró „foglalkoztatása” értelemszerűen nem vonatkozhat a bíró szolgálati viszonyára, illetőleg változatlan fenntartására, hanem csak arra vonatkozhat, hogy az ügyelosztási rendben a bíró számára milyen ügycsoportba tartozó ügyeket határozzon meg a törvényszék elnöke. A Kúria döntése tehát álláspontunk szerint nem jelenthet mást, mint hogy a Fővárosi Törvényszék elnökének már év közben módosítania kell az ügyelosztási rendet és a jövőre nézve is azt úgy kell alakítania, hogy abba [redacted] bíró kizárólag cégeljárás ügyvitelébe tartozó ügyekkel foglalkozzon. Ezt a végső bírói döntést három okból tartjuk alaptörvény-ellenesnek: 1) Egyrészt

az előzőekben kifejtettek szerint a bírósági döntés alaptörvény-ellenes felülvizsgálati eljárás (felülvizsgálati eljárás keretének meghatározása; konkrét jogellenes munkáltatói intézkedés megjelölése és jogszabályi indokolás hiánya) alapján született. 2) Korlátozza a törvényszék elnökét sarkalatos törvény által biztosított abban a jogában és kötelezettségében, hogy az ügyelosztási rendet a törvény szerint alakíthassa ki. 3) Korlátozza a törvényszék elnökét azon igazgatási feladatában, hogy: „A bíróra kiosztható ügyek számát úgy kell meghatározni, hogy az lehetővé tegye az eljárási és ügyviteli szabályok megtartását és a bírák arányos munkaterhét.” (Bjt. 35.§ (2) bek.). Ezzel párhuzamosan a törvényszék elnöke jogerős bírói döntés alapján kénytelen előnyben részesíteni és mentesíteni a felperes bírót azon kötelezettsége alól, hogy: „A bíró a bírói szolgálati viszony keretében köteles a bírósági vezető törvényen alapuló és az ítélezés érdemét nem érintő igazgatási intézkedéseit teljesíteni és azok érvényesülését elősegíteni.”. Ebből következően, bárhog is alakul a munkateher, a felperest mindenképpen a cégügyek ügyvitelébe tartozó bíróként kell szerepeltetni az ügyelosztási rendben és a gazdasági ügyszakban ezen kiindulási alaphoz képest kell alakítani a további ügyelosztási rendet. Ehhez kapcsolódóan csupán megjegyezzük, hogy a Fővárosi Bírósághoz, mint cégbírósághoz tartozó ügyek és azok intézésére jogosultak körében a felperes keresetindítását követően olyan lényeges jogszabályi változás következett be, amely folyamatosan kihatással van a gazdasági ügyszakon belüli ügyelosztásra.

VII.) Az Indítványozó kérelme

Tisztelt Alkotmánybíróság, a kifejtettekre figyelemmel kérjük a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv. I. 10.491/2015/10. számú ítéletének teljes megsemmisítését.

Budapest, 2016. október 6.

Tisztelettel

Handwritten notes at the top of the page, including a date and some illegible text.

Main body of handwritten text, appearing to be a list or series of entries, though the content is mostly illegible due to fading.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a concluding note.